

ח א טושיע אהי' סימן
קנט ספ"ק ה'
ו ב מ"י פ"י מהלכות יבום
הלכה ח' ספ"ק ש"ן נח
טושיע אהי' ספ"ק קנט
ספ"ק י"ג

מובן רש"י

שומרת יבם. מנפס
ליבמה. ומנהו בגדול
ליבם. שקידוש אחיו
את אחותה. כל אה
מן האהין וקידש את
אחותה של יבמה אחר
שנפלה היבמה לפניו
(מנכ"ה יח) וכלה היבם
כאחי (דע"י י"ג). אומרים
לו המתן. מלפניו. לפי
שאותו זקוקו היא. הואיל
ולאחר שנקדשה אחותה לו
קידש את זו לר"ך להמתין
עד שמתיה יבמה
לאחיו. דפקעה זיקה ורש"י
ז"ל. עד שיעשה אחיו.
הגדול. מעשה. יבמתו.
או לחלוף או יבם. אבל
שנפלה זקוקו לפניו. הוהיל
להלן או ליבם הר"ה הוא
לכל אה כלשהו על יד
זיקה ויבם ואמר כלשהו
משום אחות אה. דקסבר
ש זיקה אהי' נכרי וכל
שכן נכה. ופליגי רבנן
עליה ואמר הואיל ופלי
חמים נן אהן זיקתו מנפלה
להיות על אה מן להיות
כאשה ומותר כלשהו
(מנכ"ה יח). ועשה בה
שני מאמר. קדושי יבמה
(דע"י י"ג). הרי אלו.
שני נשים. חוליצות. דלוי
כמה היו פקעה עליה
קיימה ולא הוה זיקה
אלה זיקת נשואי האהין.
אלה מתנה לו הפקע
זיקה והוה עליה זיקה
ראשון וקמה זיקה האהין
(שם). שנאמר ומה אהר
שני. וכל זו שמונו ז' אחים
שעליה זיקת שנים עליה
ושתיים אמורות לדשנן
וקרא אסמכתא בעלמא
כדמפרש פסק ד' לחין.
ובתולה נחמה לא מפרעה
איהר לאחר שיעשה אחיו מעשה
לא המכירו להויה: דאי דרב
מא. ואמי דכסוף פ"ק דכמוצות
(דף י"ג): ותי אמרין אה דרב יהודה
דשמואל היא ולא פריך דאי דרב מאי
וי"ל דהכא משמע דרב יהודה משמיה
דרב קאמר לה דקאי אר"כ הוה
דקאמר משמיה דרב שומרת יבם
שמתה בחד בלמה:
משכחת לה בחד אחא. וא"ת
לעיל בפ"ק (דף ט' וסס)
בשמעיה לוי קאמר בפלוגתא
לא קמירי ופריך והא אר"כ אשעיה
חלוק היה ר"ש אף בראשונה הא לרבי
אשעיה נמי משכחת לה בחד אחא
ולפטור לרתה ורתת קרתה נמי
משכחת לה למאי דאמר לקמן דמודי
ר"ש זיקת שני יבמין דלאו ככנוסה
דמיא וי"ל דמתני' דפרקין אחא
לפרושי פרקין קמה דקמיני כיד אשת
אחיו שלא הי' בעולמו ולר"כ אשעיה
דהלוק ר"ש אף בראשונה ע"כ מתני'
דפרק קמח' איירי בפלוגתא:
שמה

שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה בו. אר"י דקוק קידש
אומרים לו המתן מלישא משום דכשעת נישואין נראה
כנושא אחות זקוקו אבל אם נשא כבר שהיא אשתו גמורה פקע לה
זיקה לגמרי ואין לר"ך להמתין מלבעול ודוקא קידש אהר נפילה כדמוכח
בהמולך (לקמן מה. וסס) דכקידש באיסור
איירי דמקיך עליה מתה אשתו מותר
ביבמתו משום דהוא יבמה שהותרה
ונאכרה וחזרה והותרה אבל אם
קידש בהיתר קודם נפילה שלא היטה
אחות זקוקו בשעת קידושין א"ל
להמתין כלל: **אומרים** ז'
המתן. וא"ת למה לר"ך להמתין
דכיון דקדשה פקעה לה זיקה לגמרי
דמנוכח בפ' ד' אחים (לקמן כט. וסס)
גבי הא דל"ר אלעזר מאמר לב"ש
אינו קונה קי"ן גמור אלא לדחות
גלהא בלבד א"ר אבין אף אהן נמי
נתנה ב"ש אומר יקיימו דיעבד אין
לכחלה לא ואי ס"ד דמאמר קונה
קי"ן גמור זה יעשה מאמר ויקנה
זה יעשה מאמר ויקנה ומאי קושיא
אפי' קני קי"ן גמור הא אמר' הכא
לר"ך להמתין בקידושין דאורייתא
ולפי מאי דפרשית לעיל (ו) דמט"ה
חשיב לר"י נן במירה ימיראה א"ש
וי"ל דלר"י נן במירה דסבר יש זיקה
אין הקידושין מפקיעים הזיקה אבל
ר' אבין סבר אין זיקה ולא אסור
ליבם אלא משום נישול מלות יבמין
ולפי פריך אי מאמר קונה לב"ש קי"ן
גמור זה יעשה קי"ן גמור ויקנה זה
יעשה מאמר ויקנה ויכולים לעשות
ע"י שליח בנת אחת לתיכא נישול
מלות יבמין והא דשרי הכא לקיימה
אפי' לרבי יהודה נן במירה ובפ' ד'
אחין (ו) ששניהם נשואים ז' אחיות
דאייתי לעיל קמיני סיפא קדמו וכנסו
וינארו אר"י דשמי גבי ד' אחים
שהאחיות לא היו בנות לעולם לכלל
היתר שכל אחת אחות זקוקו אבל
היכא דלחיות יבמה אחיה לכלל
היתר לאחר שיעשה אחיו מעשה
לא המכירו להויה: דאי דרב
מא. ואמי דכסוף פ"ק דכמוצות
(דף י"ג): ותי אמרין אה דרב יהודה
דשמואל היא ולא פריך דאי דרב מאי
וי"ל דהכא משמע דרב יהודה משמיה
דרב קאמר לה דקאי אר"כ הוה
דקאמר משמיה דרב שומרת יבם
שמתה בחד בלמה:
משכחת לה בחד אחא. וא"ת
לעיל בפ"ק (דף ט' וסס)
בשמעיה לוי קאמר בפלוגתא
לא קמירי ופריך והא אר"כ אשעיה
חלוק היה ר"ש אף בראשונה הא לרבי
אשעיה נמי משכחת לה בחד אחא
ולפטור לרתה ורתת קרתה נמי
משכחת לה למאי דאמר לקמן דמודי
ר"ש זיקת שני יבמין דלאו ככנוסה
דמיא וי"ל דמתני' דפרקין אחא
לפרושי פרקין קמה דקמיני כיד אשת
אחיו שלא הי' בעולמו ולר"כ אשעיה
דהלוק ר"ש אף בראשונה ע"כ מתני'
דפרק קמח' איירי בפלוגתא:
שמה

שומרת יבם. ממתנת לייבום יבמה: שקדש אחיו. של יבם את אחותה
אחר שנפלה זו לפניו: אומרים לו. למארה המתן מלכנסו לפי שאלות
זקוקתו היא: עד שיעשה אחיו מעשה. עד שיבס אחיו את היבמה
ותפקע זיקתה ממך. אלמא דקדשה זיקתה ממך. אלמא דקדשה זיקתה ממך.
לאביו ואי משמיה דרב אמרה מאי
קשיא לך: דרב אר"כ. דל"ר הוה
אמר רב לעיל (ו) מותר בלמה: אמרוא
נינהו. רב הוה רב זכר יהודה תלמידי
דרב הוה ופליגי אליביה: כיון דאיסור
משמיה דשמואל אמרה ולא תלמידו
משמו ומלינו למימר דרב יהודה
תלמידו מכלל אותה שמועה אמר
להיהא דידיה: ומשמיה דרב איסור
כאמוראי. בפלוגתא דהא פליגי רב
הוה לא שנקי' כו': הכי קמסינו
לר"כ דרב יהודה לעיל בסקמח
שלא חזיר שם רבו ולרבינו למידק
הא דרב יהודה דשמואל היא: ה"ג
אין בהדיא מהנין לה: ואודא
שמואל לעמיה. כולה רב הוה
אמרה: ה"מ מהי"ס. כל זמן שיבמתו
קיימת: מתני' ומס. המייבם:
מייבם לאיוו פירוש. ופטורה דכרתה.
ולאו אעשה בה מאמר קאי אלא
ארישא דקמיני הראשונה יולאה בו'
דקאמר ר"ש דכיון דכשנולד כבר
נתייבמה ולא היטה על זה זיקת
נישואי אחיו הראשון מעולם מותרת
לו: גב' אף בראשונה. וקא שרי
נולד ואח"כ ייבם: מדקמיני שמה
יסירה. כלולה היא בבה דרישא
דלמאן קמיני לה אי לאו דפלוגתא
דר"ש עלה קיימא ולהכי תנייה
לאשמועינן דלמי' בהיהא שרי:
למאן קמיני לה: לאשמועינן מילמיה
דמאן אינטייריבה: אלימא לרבנן.
לאשמועינן איסורא לרבנן דהא לא יבם
איסור ולא היטה לר"ש שמעת מינה
ברישא דהא לא איירי בה: ונטר
לבה. המתין להם: והדר פליגי עליהו.
בכולה מילתא: בחד אחא. דודאי
מכא זיקת זה שלא היה בעולמו
אסורה ליה להמייבם: אי נמי
בכרי. אחים ומת האחד ויולד להם
אח השלישי: ולא ייבם. זה השני
אח יבמתו: ולא מס. אסורה ליה
שנולד לאחר מיתת ליבמה מזיקת
אח שלא היה בעולמו. אבל היכא
דייבמה השני פקעה זיקת אח
הראשון ונעשית אשתו של זה השני
אי נמי לא יבמה האי שני הואיל
והזיקה לו הרי היא ככנוסה
כדלקמן וכשמת מותרת לשלישי:
בפירא אשכחה. שלא נאכרה עליו
שעה אחת שלא זיקה לו מכא
הראשון כלום: יש זיקה. כשנפלה
לפני השני קודם לידתו של זה
וזיקה לו לשני אלימא היא זיקה
לשויא ככנוסה והוה ליה כייבם
ולבסוף נולד: זיקה יבם אהר.
כגון שלא נפלה אלא פעם אחת או
שכנסה שני ופקעה זיקה ראשונה
וכשמת אין כאן אלא זיקת ייבום של שני
או לא עשה בה מאמר ומת אין כאן
אלא זיקת ייבום ראשון ועשוי' יש כאן
זיקת ייבום של שני יבמין שיש עליה
קמת זיקה מן הראשון דכל זמן שלא

שומרת יבם. ממתנת לייבום יבמה: שקדש אחיו. של יבם את אחותה
אחר שנפלה זו לפניו: אומרים לו. למארה המתן מלכנסו לפי שאלות
זקוקתו היא: עד שיעשה אחיו מעשה. עד שיבס אחיו את היבמה
ותפקע זיקתה ממך. אלמא דקדשה זיקתה ממך. אלמא דקדשה זיקתה ממך.
לאביו ואי משמיה דרב אמרה מאי
קשיא לך: דרב אר"כ. דל"ר הוה
אמר רב לעיל (ו) מותר בלמה: אמרוא
נינהו. רב הוה רב זכר יהודה תלמידי
דרב הוה ופליגי אליביה: כיון דאיסור
משמיה דשמואל אמרה ולא תלמידו
משמו ומלינו למימר דרב יהודה
תלמידו מכלל אותה שמועה אמר
להיהא דידיה: ומשמיה דרב איסור
כאמוראי. בפלוגתא דהא פליגי רב
הוה לא שנקי' כו': הכי קמסינו
לר"כ דרב יהודה לעיל בסקמח
שלא חזיר שם רבו ולרבינו למידק
הא דרב יהודה דשמואל היא: ה"ג
אין בהדיא מהנין לה: ואודא
שמואל לעמיה. כולה רב הוה
אמרה: ה"מ מהי"ס. כל זמן שיבמתו
קיימת: מתני' ומס. המייבם:
מייבם לאיוו פירוש. ופטורה דכרתה.
ולאו אעשה בה מאמר קאי אלא
ארישא דקמיני הראשונה יולאה בו'
דקאמר ר"ש דכיון דכשנולד כבר
נתייבמה ולא היטה על זה זיקת
נישואי אחיו הראשון מעולם מותרת
לו: גב' אף בראשונה. וקא שרי
נולד ואח"כ ייבם: מדקמיני שמה
יסירה. כלולה היא בבה דרישא
דלמאן קמיני לה אי לאו דפלוגתא
דר"ש עלה קיימא ולהכי תנייה
לאשמועינן דלמי' בהיהא שרי:
למאן קמיני לה: לאשמועינן מילמיה
דמאן אינטייריבה: אלימא לרבנן.
לאשמועינן איסורא לרבנן דהא לא יבם
איסור ולא היטה לר"ש שמעת מינה
ברישא דהא לא איירי בה: ונטר
לבה. המתין להם: והדר פליגי עליהו.
בכולה מילתא: בחד אחא. דודאי
מכא זיקת זה שלא היה בעולמו
אסורה ליה להמייבם: אי נמי
בכרי. אחים ומת האחד ויולד להם
אח השלישי: ולא ייבם. זה השני
אח יבמתו: ולא מס. אסורה ליה
שנולד לאחר מיתת ליבמה מזיקת
אח שלא היה בעולמו. אבל היכא
דייבמה השני פקעה זיקת אח
הראשון ונעשית אשתו של זה השני
אי נמי לא יבמה האי שני הואיל
והזיקה לו הרי היא ככנוסה
כדלקמן וכשמת מותרת לשלישי:
בפירא אשכחה. שלא נאכרה עליו
שעה אחת שלא זיקה לו מכא
הראשון כלום: יש זיקה. כשנפלה
לפני השני קודם לידתו של זה
וזיקה לו לשני אלימא היא זיקה
לשויא ככנוסה והוה ליה כייבם
ולבסוף נולד: זיקה יבם אהר.
כגון שלא נפלה אלא פעם אחת או
שכנסה שני ופקעה זיקה ראשונה
וכשמת אין כאן אלא זיקת ייבום של שני
או לא עשה בה מאמר ומת אין כאן
אלא זיקת ייבום ראשון ועשוי' יש כאן
זיקת ייבום של שני יבמין שיש עליה
קמת זיקה מן הראשון דכל זמן שלא

נתייבמה לא פקעה זיקתה מן השני ורתה אשת השני אסורה משום דידיה: מייבם לאיוו פירוש. דלית ליה הך דראש דזיקת שני יבמין דלמי מאמר קונה
הרי היא אשת שני ואין כאן אלא זיקתו ואם אין קונה הרי הוא כמו שאינו ואין כאן אלא זיקת ראשון: ומולך לשניה. משום ספיקא כדמפרש ואיל:
מבית

(א) מגילה יח: לקמן מה.
(ב) שם. (ג) רש"י פ"ו.
(ד) לקמן מה. (ה) רבי חסד'
ריש פרקין (ו) נעיל ט'
(ז) נעיל ט': וי"ל אמר רבי
אשעיה עי' חסד' עירובין
סח. ד"ה אמר וי"ס לקמן
ע"י. ד"ה ועוד וכן אהמ'
לעיל ט': רבי אשעיה.
(ח) נעיל יב. לקמן לה.
(ט) נדפ"ר כגון וקמה
פקע. (י) נדפ"ר זיקה.

תורה אור השלם
1. כי ישבו אחים יחדיו
ובת אחד מהם וכן אין
לו לא תהיה אשת רמת
החוצה לאיש ד' יבמה
יבא עליה ולקחה לו
לאשה רבקה:
דברים כה ה'

הגהות הב"ח
(א) גמ' הדיא מהנין לה
אמר: (ב) רוב ד"ה
אומרים וכו' דפרישית
לעיל י"ב דף י"ג ברי'
ולמא: (א) בא"ו ובפ' ד'
אחין ששנים מהן נשואין
ז':

הוספות ישנים
כאי טעמא דקסבר יש
זיקה זיקה ככנוסה. והאי
דקאמר בתרי ולא יבם ולא
מית משמע דאין זיקה דאי
זיקה ככנוסה אפי' לא יבם
הוה כמו יבם. היינו משום
דלא מית אכל בתות זיקה
הוה ככנוסה. וא"ת כיון
דזיקה הוה ככנוסה אמאי
י"ל דנקט כמתני' יבם בלא יבם
נמי שריא ליה לר' שמעון
דהוה כמו יבם ואח"כ טעל
י"ל דנקט יבם משום
דמפרש הכא אשת אחיו
שלא היה בעולמו דפרקין
קמה וקאמר דלכו
שטרות לרבימין ולרוב
במזוהין ואי לא יבם לא
משכחת בגיה לרה:

א) ולקמן כהנ"ג ב) ולקמן
 כח: קדושין כהנ"ג ג) ולקמן
 כח: טענות לב: כסרית ט.
 ח. י"א. ד) ולקמן טו: כ"ב
 לח: אריות ג. א. ב) כל זה
 כס"א א"ת. ו) ל"ל כהנ"ג
 ד"ל כ"י ש"ל.

תורה אור השלם

ו. ואשה אל אחתה לא
 תקח לצרר לגלות
 ערוהה עליה בחייה
 ויקרא י"ח

גליון הש"ס

כ"ב בשעה שבעשו צרות.
 ע"י קדושין דף ג' ע"ג
 מד"ה י"ח כ"י:

מוסף רש"י

ג' אחין שנים מהן
 נשואין שתי אחיות
 הרי ימנו ויפלו
 לפני השלישי. הרי
 אלו חולצות ולא
 מתייבמות. לפי ששני
 זקוקות לו מקדישי שני
 אחיו. וזיקה היו קצת
 קדישין ואי מייבם מהא
 מייבם קסבי אחות
 זקוקה בחיה. וזקוקה
 הוא כהשתר. אבל חלצה
 בע"א דלא אלים למהו
 כחות אשה ממש להסטר
 בלא כחם. ויגדל ח.

מביט אחד. ורחמנא אמר את בית אחיו (דברים כה) בית אחד הוא בונה [לקמן מד]. ואינו בונה שני בתים: **ולמיפטרה אידך.** זיקה ככונסה דמיא וכ"ש זיקה ומאמר: **גזירה שמה יאמרו שתי יבמות הכחות משני בתים.** ונפלו בבת אחת כנאום דליכא למימר שהראשונה הוסיפה לבעול השניה ואחיו למימר נמי תתייבם חדא ומיפטרו אידך: **משום מאמר ולא מאמר.** ספק מאמר קונה ספק אינו קונה: **ביבם אחד.** כגון מתני' דהיו שני אחין וכגון מייט חד זקוקה להאי לחודיה ורמיא עליה הלכך אע"פ שלא כנסה עד שגולד השלישי הוה ליה כייבם ולבסוף נולד: **אבל כשני יבמות.** כגון דה' דשגשה אחין דפשו להו תרי לא: וזי שני ליה. ושרי ליה צנולד ולבסוף ייבם: והשניא. כל שהלידה של שלישי קודמת לנישואין של שני לא חולצת אלמא מודה ר"ש בהא: **מאי לאו ביבם אחד.** שכשמת ראשון לא נשאר אלא אח אחד ואח"כ נולד זה: **כשני יבמות.** שהיו שלשה אחים וימת אחד מהן ונפלה לפני השנים ונולד להם אח הריא ודאי אסירא עליו דהאי בתרא אפילו לאחר שייבמה שנים הראשונים ומתו דהא ודאי נולד ולבסוף ייבם הוא דההיא זיקה דהיא לה גבי הני קודם לידתו של זה לא אלימא לשויה ככונסה למהו כייבם ולבסוף נולד: **כולה כשני יבמות קמיירי.** כשני יבמות כשני נאשמועין אסורא והיתרא: **אלא מאי כלל.** הואיל וביבם אחד אפילו לידה קודמת לנישואין שרי היכי מני למיתני כל שהלידה קודמת לנישואין לא חולצת ולא מתייבמת וקמי' כלל א"ר שמעון הו' זמנין דלא הו' הכי: **חוללות.** אם מתו הנשואין את הקרובות ונפלו לפני השלישי הרי אלו חוללות: **ולא מתייבמות.** הואיל ותרווייהו זקוקין ליה קא פגע בקרובת זקוקתו: **כ"ש שמעון פוטר.** אף מן החליצה נקדמתי לקמן בשמעון מלגזור: **לייבמה לקמייחא.** היא דנפלה כרישא ואפי' לא הספיק לכונסה עד שנפלה אחותה מאי איכפת לן להו זיקה קמייחא ככונסה ומיפטרו כמרייתא משום אחות זקוקתה תתייבם דכ"ש אחד דומה (דהא כי נפלה מעיקרא לא נפלה אלא קמי חד דלגבי אידך ערוה היא משום אחות אשה ולא רמיא קמיה כלל): **כשניה.** שנפלה אחתה: **שניה שבוג** זה. אם היו שלשה אחין שנים מהן שואין שתי אחיות ואשה ובתה ומתו שנים ונפלו לפני השלישי אחת מהן הראשונה מתייבמת ושתי האחרונות פטורות דהא מן הראשונות חסונה ככונסה ומתייבמת והשניות פטורות אחת משום ערוה דהי מייבמה מן הראשונות דחשבת ככונסה אית לה חדא קרובה בשמים השניות מנאלת האחת יולאת משום ערוה ושניה משום זרמה: **וקטעי רבא כהנך ארבעה וזני.** דמתני' דס"ד דרנא דמיירי כשנפלו כולן לפני יבם אחד מדמתרן שניה שבוג זה ושניה שבוג זה וטעות הוא צדיה חדא דאו קתני או אשה ובתה כי' אלמא לאו כולהו בחד ביתא עסקינן: **ועוד.** א"כ דכולהו בחד ביתא עסקינן שהיו ג' אחים שנים מהם נשואין שתי אחיות ואשה ובתה ואשה ובתה ונפלה אחת מהם ראשונה ונפלה אחת מהם שניה ונפלה אחת מהם שליש וקא"ר שמעון דאחת מן הראשונות מתייבמת והשניות פטורות ארבעת מייבמי ליה דהא ד' שניות איבא: **כשנה שנעשו אחיות לרות** זו לזו. כגון הכא שנפלו לפני יבם אחד: **אפי' כחות מהן.** אלמא תרווייהו פטורי: **אי דנפול כזו אחד זו ה"ל.** דזיקה ככונסה דמיא וקמייחא דנפלה מתייבמת אפילו לאחר נפילת שניה: **כרבי יוסי הגלילי.** בצבורות (י"א) רחל שלא צברה וילדה שני זכרים וילאו שני ראשיהן כאחד ר' יוסי אומר שניהן לכהן וחק"א אחד לו ואחד לכהן דאי אפשר לנמנע ולנאלת שניהם כאחד אלא אחד יולא ראשון ופוטר את הרחם והשני מולין ומשום דלא ידעי הי מייבמה הו' תרווייהו ספק בצבורות ונתן אחד לכהן והשני ירעה עד שיסתאב ויאלץ במומו לבעול הבית. והכא נמי סבר ר"ש אפשר לנמנע מיתא שני אחים כאחד וליכא חדא דמיהוי ראשונה ושמהן פטורות כדליף טעם מלגזור דאי לאו כ"י יוסי הגלילי הו"ל חדא ראשונה ולא ידעי הי מייבמה ותרווייהו ליבעו חלילה: **רב פפא.** לעיל [דף י"א] מהדר פליג אדרבי אבועי אשעיא ותרווייהו כ"י דמתני' לרבנן איצטריכו לנאשמועין דרבנן בתרווייהו פטורי. ודקא קשיא לך בזה דרישא למה לי פשיעא דבגולד ולבסוף ייבם פטרי: **לא זו אף זו קמני.** כלומר אשמועין ברישא נולד ולבסוף ייבם והדר תנא ייבם ולבסוף נולד לומר לך דלא זו בלכד דגולד ולבסוף ייבם פטורה אלא אף דייבם ולבסוף נולד נמי פטורה: **כוותיה דרב פפא.** דמודי ר"ש בנולד ולבסוף ייבם: **ועמד השני כו.** לקמן [ע"פ] פריך למה לי למיתני עמד ולא הספיק: **ושניה.** אשמו של שני: **עשה בה מאמר כו' חוללת.** דלא אלים מאמר לשויה זרמה ערוה למיפק בולא כלום: ר"ש

מבית אחד יבומי חדא ואיפטור אידך לא דדלמא אין זיקה ככונסה והו' להו שתי יבמות הבאות משני בתים אלמא מספקא ליה וכי תיבא מדאורייתא ה"ל דמייבמא חדא ומפטרא חדא ומדרבנן הוא דאסור גזירה משום שמה יאמרו ב' יבמות הבאות משני בתים חדא מייבמא ואידך מיפטרא בולא כלום והא טעמא דר"ש משום מאמר ולא מאמר הוא דתניא אמר להם רבי שמעון לחכמים אם מאמרו של שני מאמר אשת שני הוא בועל ואם מאמרו של שני אינו מאמר אשת ראשון הוא בועל אמר ליה אביי ולא שני לך בין זיקת יבם אחד לזיקת שני יבמים דלמא כי אר"ש זיקה ככונסה דמיא ביבם אחד אבל בשני יבמות לא וזי שני ליה לר"ש והתניא כלל אר"ש כל שהלידה קודמת לנישואין לא חולצת ולא מתייבמת נשואין קודם ללידה או חולצת או מתייבמת מאי לאו ביבם אחד וקתני לא חולצת ולא מתייבמת לא בשני יבמים אבל ביבם אחד מאי הכי נמי או חולצת או מתייבמת או חולצת או מתייבמת אי הכי אדתיני נשואין קודמין ללידה או חולצת או מתייבמת ליפלוג וליתני ברידה בר"א כשני יבמים אבל ביבם אחד או חולצת או מתייבמת כולה בשני יבמות קמיירי ואלא מאי כללא ועוד מתיב רב אושעיא ג' אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובתה הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ור"ש פוטר ואי ס"ד קסבר ר"ש זיקה ככונסה דמיא לייבם לקמייחא ומיפטרו אידך אמר רב עמרם מאי פוטר נמי פוטר בשניה והתניא י"ר"ש פוטר בשניהו אמר רבא שניה שבוג זה והשניה שבוג זה קא טעי רבא בארבעה וזני חדא דאו או קתני ועוד ר' שמעון פוטר בארבעתן מייבמי ליה ועוד תניא ר"ש פוטר בשניהו מן החליצה ומן הייבום שנא' ו' ואשה אל אחותה לא תקח לצרור' בשעשה שנעשו צרות זו לזו לא היא לך ליקוחין אפי' באחת מהן אלא אמר רב אשי אי דנפול בזה אחר זה הכי נמי הכא במאי עסקינן דנפול בבת אחת ורבי שמעון סבר לה י"כרבי יוסי הגלילי דאמר אפשר לצמצם רב פפא אמר בייבם ואח"כ נולד פליג ר"ש בנולד ואח"כ ייבם לא פליג ותרווייהו לרבנן איצטריך' ולא זו אף זו קתני תניא כוותיה דרב פפא ותיבמת דר' אושעיא שני אחים בעולם אחד ומת אחד מהם בלא ולד ועמד השני הזה לעשות מאמר ביבמתו ולא הספיק לעשות בה מאמר עד שגולד לו אה ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה או חולצת או מתייבמת עשה בה מאמר ואח"כ נולד אח או שגולד לו אח ואח"כ עשה בה מאמר ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה חולצת ולא מתייבמת

שמה יאמרו שתי יבמות כו. פירש בקונט' שנפלו בבת אחת כ"י יוסי הגלילי דלמר אפשר לנמנע וע"ל כגון שהראשונה היא ערוה לאחיו השני שמת שלא היתה זקוקה לו כלל: **והא טעמא דר"ש משום מאמר** ולא מאמר הוא דתניא וכו'. הו"ל לשנויי דלדבריהם דרבנן קא"ל: **דתניא אמר ר"ש כו.** והא דלמר בפ' ר"ג [לקמן ח"א] דר"ש סבר דמאמר קונה קנין גמור היינו לענין שאין צוה ומאמר אחריו אצל לא עבדי ככונסה: **ועוד מתיב רב אושעיא** כגון מוכיח כפר"מ דרבי אושעיא לאו היינו רב אושעיא ודההיא דפ' הדר בעירובין [ד' סמ. וטו] דקסבר תמס ר' אושעיא דאין צריה וצפרק בתרא דביעה [ד' לו: וטו] אית ליה לר' אושעיא צריה: **רבי**

פוסר דארבעתן. תימה אמאי לא קאמר בשעתן דהא כי לקח אחת מן נשי האין לא יקה משו שמעון ללוט ולא משו רחוקין. מנשי רחוקין לא יקה לפי שמתים אחד אין לו לייבם אלא אחת והאחרות פטורות. וגם מנשי שמעון לא יקה כי האחת הערוה לחישה שלקח א"כ כל נשי שמעון הם זרות ערוה. ומה ויכל לתרץ דלא חש למתני פטור בשלם הלכות שנפלו עם אחת שמייבם דפשיטא הוא שאין לו לייבם מארבעתן אלא אחת ואחיה שריא יקה לו דכלהו מוח ליה. אבל ה"ל האחרונות כלתו אסורות לו ובהו יו"ל לתבוג פוסר דארבעתן כ"י לרש"י אבל מ"מ קסא דרבי קאמר אי דנפול בזה אחר זה הכי נמי דר' שמעון סבר דהא כי זיקה זיקה ככונסה דמיא הא מריבין דבשני יבמות לא אמרינן זיקה ככונסה וה"ל כ"י דלכא הריב יבמות אין לו לומר לר' שמעון דלך דיעוין אחת מהם יקה ואין זיקה מיוחדת וע"ל אמאי נקט דרשאיין ד' זוגי (אסור) כי נמי אים נשואין רק כ' אחיות ושאר נשואין נכרות אחת הדבר דרש"י א' מהן כולן פטורות. ונראה אל הקדוש דר' קאמר שניה שבוג זו ושניה שבוג זו מיירי שית שניה אחין נשואין אחת שניה שתי אחיות ואשה ובתה ואשה ובתה אחת מהן. והשתא דרשאיין שמה אחת מתייבמת והשניה יוצאה משום אחות ערוה אשת מי שמת שני ערוה לאשת הראשון כי כולן אשת מי שמת ראשון מתייבמת ואשת מי שמת אחריו ערוה. והשתא איבא ד' מהם ראיות לייבם זה האת שפלו כלם לפניו ד' מהן יש שאין ראיות להתייבם ויחא דקאמר פוסר דארבעתן יבן בליה קישות מחורן (מנמו) [כ"ה]

א מ"י פ"ב מהלכות
י"ב הלכה א' סג ע"ג
נא ט"ע ע' א"י ע"ג
קטא ע"ג :

תוספות ישנים

ביאה או חליצה של אשת
מהן פוטרת צרתה. ומפרש
לה ואילו חלץ לבעלת מאמר
לא נפטרה צרתה וא"כ הא
דקאמר ביאתה או חליצה
של אשת מהן פוטרת צרתה
ר"ל מחליצה שניה בעלת
מאמר דהיא אשת השני
ועמדה ביחודה או חליצה
פוטרת צרתה הינו מ"י
דאי מאמר קונה מתייבמה
חזין דהוי יבם ואח"כ נולד
וא"כ י"ב מייבם לחת
מפסטה צרתה. וזו מאמר
אינו קונה מתייבמה אשת
השני דלא לו הוי צרת אשת
אחיו בעולמו [כלל] (בבב)
דרי שמעון לא סבר מאמר
קונה קמת ואינו קונה מכל
ובל אלא אומר [אין] קונה
מכל וכל לו אינו קונה כלל.
אבל חלץ לבעלת מאמר לא
נפטרה צרתה דשמה מאמר
אינו קונה כלל ונמנה
שהחליצה כנסה הינה ואינה
כלום שהיא אשת אחיו שלא
היה בעולמו וא"כ לא
נפטרה צרתה וצריכה לייבם
לה. וא"כ היינו קאמר דמי
לייבם אותה שניה בעלת
מאמר הא מ"י הינה
זקוקה לאחיו השני והוא
ליה אשת אח השני צרת
אשת אחיו שלא היה בעולמו
ל"י רבין אומר. כשאל
לייבמה. ר"ל דלכך ספא
אירינן דסבר ר' שמעון אין
זיקה וא"כ לא הוי צרת
אשת אחיו שלא היה
בעולמו. ואף לר' הישועה
דאמר לר' שמעון כי זיקה
זיקה כנסתה לא קמה
מדי דא"כ היא בעלת
יכולה לייבם חזין דזיקה
כנסתה דהוי כמו יבם
ואח"כ נולד:

(א) קדושין מד... (ב) ולקמן
לת. פסחים ט. ע"ז מהל'
חולין י"ג. (ג) ועין מוספות
לעיל ח: ס' סד"ה יבמות.
(ד) ולקמן לת. כתיבות פ"ג:
(ה) לעיל ח: לקמן לג.
מתיבות פ"ג. (ו) וע"אל.
(ז) ודברים כ"ה. (ח) צ"ל
ואפילו ש"ל. (ט) וצ"ל דאי
זיקה דש"ל.

תורה אור השלם

ו. כי ישבו אחים יחד
ומת אחד מהם ובן אין
לו לא תהיה אשת המת
החיה לאיש יור יבמה
יבא עליה ולקחה לו
לאשה ויבמה:
דברים כ"ה ה

הנהגות הב"ח

(א) ח"ב ד"ה חלץ וכו'
כלל כלום. י"ב ס"א שלא
יבא להיהר אשת אחיו
שלא היה בעולמו:
(ב) ד"ה לערביניה וכו'
במאי קאי בדפ"י הס"ד:

מוסף רש"י

הענינה מאמר ביבמתו
שלא מדעתה. בעל
כרחה. אם זקק לה כסף
ואמר לה הרי את מקודשת
לי. רבין אומר. כשאל
מאמר. לבינת צריכה גט
למאמר זה אם בלא חלוצין
לה וקדושין מד...:

ר"ש אומר ביאתה או חליצה
לו אח קאי ומשום דקסבר מאמר ספק קונה ספק אינו קונה כדאמר
לעיל ומפרש ר"ש ואילו: חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרתה. כלומר
הא דקאמינא ביאתה או חליצה של אחת מהן פוטרת צרתה כגון

ר' שמעון אומר ביאתה או חליצה של אחת
מהם פוטרת צרתה חלץ לבעלת מאמר
לא נפטרה צרתה וזאת ואח"כ נולד לו
אח או שנולד לו אח ואח"כ כנסה וזאת
שתיהן פטורות מן החליצה ומן הייבום כנסה
ונולד לו אח ואח"כ מת שתיהן פטורות מן
החליצה ומן הייבום דברי ר"מ ור' שמעון
אומר הואיל ובא ומצאה בהיתר ולא עמדה
עליו שערה אחת באיסור מייבם לאיזו מהן
שירצה או חלוצין לאיזו מהן שירצה הא כבא
הסיפא למאן קתני לה אילימא לר' מאיר קתני
לה מכדי לא שני ליה לרבי מאיר בין ייבם
ואח"כ נולד בין נולד ואח"כ ייבם לערביניהו
ולתניניהו אלא לאו רבי שמעון ובייבם ואח"כ
נולד פליג בנוולד ואחר כך ייבם לא פליג ש"מ
אמר מר עמד השני לעשות מאמר ביבמתו
ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד
שנולד לו אח ומת ראשונה יוצאה משום
אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה או
חולצת או מתייבמת מאי עמד ומאי לא
הספיק אי עבד עבד ואי לא עבד לא עבד
אלא עמד מדעתה ולא הספיק מדעתה אלא
בעל כרחיה ודלא כרבי דתניא ^אהעושה
מאמר ביבמתו שלא מדעתה ר' אומר קנה
"ואח"כ לא קנה מ"ט דר' גמר מביאה
דיבמה מה ביאה דיבמה בעל כרחיה אף
קדושין דיבמה בעל כרחיה ורבנן גמרי
מקדושין דעלמא מה קדושין דעלמא
מדעתה אף קדושין דיבמה מדעתה במאי
קמיפלגי מר סבר מילי דיבמה מביילי דיבמה
היה ליה למילף ומר סבר מילי דקדושין
מביילי דקדושין הוה ליה למילף עשה בה
מאמר ואח"כ נולד לו אח או שנולד לו אח
ואח"כ עשה בה מאמר ומת ראשונה יוצאה
משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה
חולצת ולא מתייבמת ר"ש אומר ביאתה או
חליצה של אחת מהן פוטרת צרתה ר"ש
אחיא קאי אילימא אנוולד לו אח ואח"כ
עשה בה מאמר הא אמרת בנוולד ולכסוף
ייבם לא פליג ר"ש אלא אעשה בה מאמר
ואח"כ נולד לו אח חלץ לבעלת מאמר לא
נפטרה צרתה מ"ט משום דהוא צרה ודאי
ובעלת מאמר ספק ^א ואין ספק מוציא מידי

לערביניהו והתניניהו. לא כמו
שפירש בקונטרס דלכולהו קאי
דלכנסה ומת ואח"כ נולד ודאי
ל"י ר"ש אלא אמרי בתראי קאי (ט):
גמרינן מביאה דיבמה. דאע"ג
דמאמר אינו אלא מדרבנן
מ"מ מר מסתבר ליה דעשאוהו חכמים
כביאה ולמר מסתבר דעשאוהו
קדושין וכה"ג איכא צ"ק דצ"מ (ו)
יא. ושם דקאמר מר ל"י מליצה מגט
אע"ג דלקטן לית ליה זכיה אלא מדרבנן
כדאמר' צקוק הניקין (גיטין ס"א. ושם):
האי

נולד הוא דשריא אבל נולד ולכסוף ייבם אסורה דלא תימא ביאתה או חליצה דקאמר ר"ש צרישא אנוולד ואח"כ עשה בה מאמר נמי
קאי: הויא צרת ודאי. זקוקה לייבם דאי מאמר קני מתייבמה חזו דהוי ליה ייבם ולכסוף נולד וזו מאמר לא קני שניה חזיא
דלאו צרת ערוה היא יבעלת מאמר ספק זקוקה ספק אין זקוקה דלמלא לא קני והוי אשת אחיו שלא היה בעולמו וחליצה לאו
חליצה לפטור את הדולחית: מ"ט דרבנן. דאסרי צייבם ולכסוף נולד הרי לא עמדה על זה זיקת אחיו שלא היה בעולמו מיימיו:
ולקחה לו לאשה ויבמה. אע"ג שנסה עדיין קרויה יבמה. איך דגרס אי הכי מיעדי חליצה אלמה תנן כנסה הרי היא כאשתו כו'
כלומר אי הכי לאשה שמתייבמה עדיין זיקה ראשונה עליה מיעדי חליצה כל אשה שמתייבמה ובא שני זה לגרשה לא תסגי לה בגט:
שמגרשה

נולד הוא דשריא אבל נולד ולכסוף ייבם אסורה דלא תימא ביאתה או חליצה דקאמר ר"ש צרישא אנוולד ואח"כ עשה בה מאמר נמי
קאי: הויא צרת ודאי. זקוקה לייבם דאי מאמר קני מתייבמה חזו דהוי ליה ייבם ולכסוף נולד וזו מאמר לא קני שניה חזיא
דלאו צרת ערוה היא יבעלת מאמר ספק זקוקה ספק אין זקוקה דלמלא לא קני והוי אשת אחיו שלא היה בעולמו וחליצה לאו
חליצה לפטור את הדולחית: מ"ט דרבנן. דאסרי צייבם ולכסוף נולד הרי לא עמדה על זה זיקת אחיו שלא היה בעולמו מיימיו:
ולקחה לו לאשה ויבמה. אע"ג שנסה עדיין קרויה יבמה. איך דגרס אי הכי מיעדי חליצה אלמה תנן כנסה הרי היא כאשתו כו'
כלומר אי הכי לאשה שמתייבמה עדיין זיקה ראשונה עליה מיעדי חליצה כל אשה שמתייבמה ובא שני זה לגרשה לא תסגי לה בגט:
שמגרשה